

Міністерство освіти і науки України
Національний університет водного господарства та
природокористування

Навчально-науковий інститут права
Кафедра конституційного права та галузевих дисциплін

07-02-83М

МЕТОДИЧНІ ВКАЗІВКИ

до практичних занять та самостійної роботи

з навчальної дисципліни

«ПРАВознавство (за фаховим спрямуванням)»

для здобувачів вищої освіти першого (бакалаврського) рівня
за освітньо-професійною програмою

«Публічне управління та адміністрування» спеціальності

281 «Публічне управління та адміністрування»

денної та заочної форми навчання

Рекомендовано
науково-методичною радою
з якості ННІЕМ
Протокол № 2 від 27.02.2021 р.

Рівне – 2021

Методичні вказівки до практичних завдань та самостійної роботи з навчальної дисципліни «Правознавство (за фаховим спрямуванням)» для здобувачів вищої освіти першого (бакалаврського) рівня за освітньо-професійною програмою «Публічне управління та адміністрування» спеціальності 281 «Публічне управління та адміністрування» денної та заочної форми навчання [Електронне видання] / Подвірна О. В. – Рівне : НУВГП, 2021. – 21 с.

Укладач: Подвірна О. В., старший викладач кафедри конституційного права та галузевих дисциплін.

Відповідальний за випуск: Міщук І. В., завідувач кафедри конституційного права та галузевих дисциплін.

Керівник групи
забезпечення спеціальності к.е.н., доцент Антонова С. Є.

ID перевірки: 1006215599 від 03.02.2021

© Подвірна О. В., 2021
© НУВГП, 2021

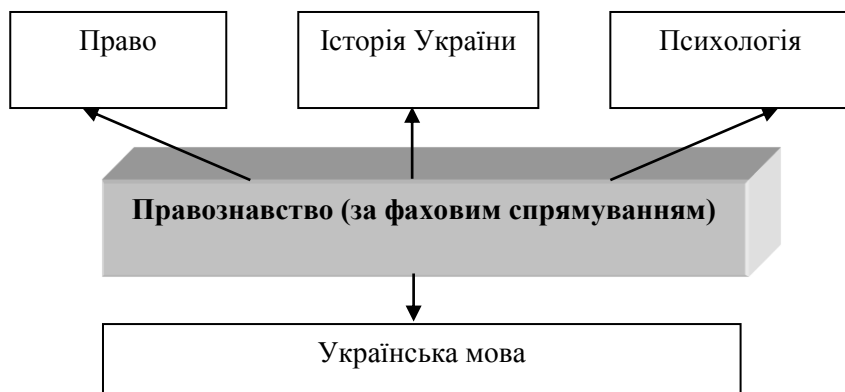
ЗМІСТ

Передмова	4
1. Опис навчальної дисципліни та її структура	
1.1. Опис навчальної дисципліни	4
1.2. Тематика практичних занять	5
1.3. Контрольні заходи та засоби діагностики	6
1.4. Критерії та шкала оцінювання	6
2. Плани практичних занять	7
3. Самостійна робота студентів	14
4. Рекомендована література	20

Передмова Шановні студенти!

Ви приступаєте до вивчення навчальної дисципліни «Правознавство (за фаховим спрямуванням)». Пропоновані методичні вказівки допоможуть вам зорієнтуватись при підготовці до практичних занять та організувати самостійну роботу.

Взаємозв'язки навчальної дисципліни «Правознавство (за фаховим спрямуванням)» з іншими дисциплінами навчального плану, які передують її вивченню та які спираються на її вивчення, показано у схемі:

1. Опис навчальної дисципліни та її структура

1.1 Опис навчальної дисципліни

Викладання дисципліни «Правознавство (за фаховим спрямуванням)» передбачає мету формування у студентів науково-обґрунтованих уявлень про розуміння основних прав і свобод людини та громадянина; сучасні проблеми захисту прав і свобод людини; сприяння в одержанні студентами основоположних знань щодо особливостей вітчизняного правового регулювання в різних сферах суспільного життя; забезпечення правової підготовки, спрямованої на формування

інтелектуального потенціалу висококваліфікованих працівників, що володіють основами теоретичних знань в галузі права, необхідних для їх майбутньої трудової, господарської та адміністративної діяльності.

Основними завданнями дисципліни полягає у: вивченні системи чинного законодавства, норми якого врегульовують трудові, господарські, адміністративні, інформаційні, архівні та тісно пов'язані з ними відносини; визначенні правового статусу різних суб'єктів права; вивченні підстав та умов виникнення, зміни та припинення правовідносин; з'ясуванні порядку укладання, зміни та розірвання господарських, адміністративних, колективних та трудових договорів; вивченні правового регулювання діяльності органів місцевого самоврядування, органів державної влади, підприємств, установ та організацій; вивченні особливостей правового регулювання державної служби та державного управління; ознайомлення з специфічними способами захисту, відновлення та реалізації прав фізичних і юридичних осіб; аналізі підстав та особливостей притягнення до юридичної відповідальності та інше.

1.2 Тематика практичних занять

№ з/п	Назва теми
1	Право, його основи, зміст та значення. Теоретико-правові аспекти адміністративного права України.
2	Суб'єкти адміністративного права. Державна служба в Україні.
3	Загальні засади правового регулювання діяльності нотаріусів та управління бібліотечним фондом України.
4	Правове регулювання діяльності архівів в Україні. Адміністративно-правове регулювання в інформаційній сфері. Законодавчі основи здійснення господарської діяльності в Україні
5	Теоретико-правові аспекти трудового права України. Правове регулювання охорони праці в

	Україні.
6	Загальні засади кримінальної, дисциплінарної, майнової, цивільної та господарської відповідальності в Україні.
7	Загальні засади функціонування судової системи України.

1.3 Контрольні заходи та засоби діагностики

Поточний контроль знань студентів з навчальної дисципліни проводиться у формах:

- оцінювання роботи студента на лекціях;
- усного опитування на практичних заняттях, оцінки розв'язання ситуаційних завдань та участі у обговоренні проблемних питань;
- виконання поточних контрольних робіт за темами змістових модулів.

1.4. Критерії та шкала оцінювання

Основними критеріями, що характеризують рівень компетентності студента при оцінюванні результатів поточного контролю з навчальної дисципліни «Правознавство(за фаховим спрямуванням)» є:

- повнота і вчасність виконання всіх видів навчальної роботи, передбачених робочою програмою навчальної дисципліни;
- глибина і характер знань навчального матеріалу за змістом навчальної дисципліни, що міститься в основних та додаткових рекомендованих літературних джерелах;
- вміння аналізувати явища, що вивчаються, у їх взаємозв'язку і розвитку;
- характер відповідей на питання (чіткість, логічність, лаконічність, послідовність тощо);
- вміння застосовувати теоретичні положення під час розв'язання практичних занять;
- вміння аналізувати достовірність одержаних результатів.

Оцінювання результатів поточного контролю проводиться у розрахунку від 0 до 60 балів. Основними методами оцінювання є:

- аналіз усних відповідей;
- написання модульних контролів;

- виконання практичних завдань.

Оцінювання виконання завдань здійснюється за такими критеріями (у % від кількості балів, виділених на завдання із заокругленими до цілого числа):

0% - завдання не виконано;

40% - завдання виконано частково, висновки не аргументовані і не конкретні, звіт підготовлено недбало;

60% - завдання виконано повністю, висновки містять окремі недоліки, судження студента не достатньо аргументовані, звіт підготовлено з незначним відхиленням від вимог;

80% - завдання виконано повністю і вчасно, проте містить окремі несуттєві недоліки несистемного характеру;

100% - завдання виконано правильно, вчасно і без зауважень.

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Кількість набраних балів студентом	Оцінка за національною шкалою
90-100 балів	Відмінно
82-89 балів	Добре
74-81 балів	
64-73 балів	Задовільно
60-63 балів	
35-59 балів	Незадовільно з можливістю повторного складання
1-34 балів	Незадовільно з обов'язковим повторним вивченням курсу

2. Плани практичних завдань

Тема 1. Право, його основи, зміст та значення. Теоретико-правові аспекти адміністративного права України.

План заняття

1. Передумови походження та етапи формування права. Історичні типи права та їх характеристика.
2. Поняття права, його предмет та методи. Ознаки права.

3. Функції та принципи права.
4. Співвідношення об'єктивного і суб'єктивного права.
5. Поняття, система та загальна характеристика законодавства.
6. Поняття, суть, ознаки й види державного управління.
7. Принципи державного управління. Співвідношення виконавчої влади, державного управління й адміністративного права.
8. Предмет, метод, джерела й система адміністративного права.
9. Поняття, види, дія та особливості адміністративно-правових норм.
10. Поняття, ознаки, структура й види адміністративних правовідносин.
11. Суб'єкти й об'єкти управління.
12. Основні напрямки удосконалення адміністративного права та державного управління.

Питання для самоконтролю:

1. Розкрийте типологію права.
2. В чому полягає цінність права як історичного явища?
3. Які функції виконує право у суспільстві?
4. Хто є суб'єктами законодавчої ініціативи в Україні?
5. Які форми права Ви знаєте?
6. Розкрийте принципи правотворчої діяльності.
7. Розкрийте сутність дії нормативно-правового акту у часі.
8. Чому розподіл права на об'єктивне і суб'єктивне вважається теоретичним.

Тема 2. Суб'єкти адміністративного права. Державна служба в Україні.

План заняття

1. Основи адміністративно-правового статусу громадян України.
2. Адміністративна правоздатність і дієздатність громадян.

3.Форми звернень громадян.

4.Адміністративно-правовий статус іноземних громадян та осіб без громадянства.

5.Поняття, ознаки і види об'єднань громадян. Класифікація об'єднань громадян.

6.Легалізація та правосуб'єктність об'єднань громадян.

7.Відповідальність об'єднань громадян за правопорушення.

Контрольні питання:

1. В чому суть адміністративно-правового статусу громадян?

2. Що означає «правоздатність» і «дієздатність» суб'єктів адміністративного права?

3. В яких випадках громадянин як суб'єкт адміністративного права може бути обмежений або позбавлений якого-небудь права?

4. Які основні права і обов'язки громадян у сфері державного управління і місцевого самоврядування?

5. Проаналізуйте інститут гарантій прав і свобод громадян у сфері державного управління і місцевого самоврядування.

6. Охарактеризуйте адміністративно-правовий статус іноземних громадян і осіб без громадянства.

7. Чи відрізняється статус іноземних громадян і осіб без громадянства від адміністративно-правового статусу громадян України? Проаналізуйте відповідні нормативно-правові акти.

8. Який порядок оформлення іноземцям і особам без громадянства дозволу на трудовлаштування в Україні?

Тема 3. Загальні засади правового регулювання діяльності нотаріусів та управління бібліотечним фондом України.

План заняття

1. Поняття та завдання нотаріату.

2. Місце нотаріату в системі правоохоронних органів.

3. Законодавство про нотаріат.

4. Принципи діяльності нотаріату в Україні.

5. Організація діяльності нотаріату в Україні.

6. Компетенція державних нотаріальних контор.

7. Компетенція та конфіденційність нотаріусів.
8. Структура і функції управління бібліотечним фондом.
9. Поняття про управління бібліотечним фондом. Цілі і завдання управління бібліотечним фондом. Об'єкт і суб'єкт управління.
10. Управління бібліотечним фондом конкретної бібліотеки: директор бібліотеки, завідувачі відділами, їх роль у створенні, розвитку і зберіганні бібліотечного фонду.

Контрольні запитання:

1. Назвіть поняття, завдання і функції нотаріату України.
2. Що є предметом нотаріального процесуального права України.
3. Охарактеризуйте основні джерела нотаріального процесуального права.
4. Що таке нотаріальний процес?
5. Назвіть суб'єктів нотаріального процесу
6. Стадії нотаріального процесу.
7. Принципи нотаріального процесуального права.
8. Що таке бібліотечний фонд?
9. Назвіть державні органи які здійснюють управління бібліотечним фондом.

Тема 4. Правове регулювання діяльності архівів в Україні.

Адміністративно-правове регулювання в інформаційній сфері. Законодавчі основи здійснення господарської діяльності в Україні

План заняття

1. Історія правового регулювання архівної справи в Україні.
2. Законодавча база архівної системи України.
3. Правові засади регулювання НАФ України.
4. Державна архівна служба України.
5. Український науково-дослідний інститут архівної справи та документознавства.

6. Центральний державний архів вищих органів влади та управління України (ЦДАВО України).
7. Центральний державний архів громадських об'єднань України (ЦДАГО України).
8. Центральний державний історичний архів України.
9. Центральний державний науково-технічний архів України.
10. Поняття, ознаки та структура господарських правовідносин.
11. Господарська діяльність та її види.
12. Поняття господарського законодавства та його особливості.
13. Система господарського законодавства.
14. Конституція України, як джерело господарського права.
15. Закони України, як джерела господарського права.
16. Підзаконні нормативні акти, як джерела господарського права.

Контрольні запитання:

1. Дайте визначення поняття «архівна справа».
2. Які види архівів визначені в законодавстві?
3. Дайте характеристику правового становища архіву.
4. Охарактеризуйте основні етапи розвитку архівної справи.
5. Якими законодавчими актами регулюється управління архівами?
6. Визначте мету та принципи діяльності державної архівної служби.
7. Охарактеризуйте поняття, види та завдання центральних архівів України.
8. Дайте визначення поняття «джерело господарського права».
9. Назвіть види джерел господарського права.
10. В чому полягають Конституційні основи господарського права.
11. Визначте роль Господарського кодексу України, як джерела господарського права.

12. Охарактеризуйте господарсько-правові норми в Цивільному кодексі України.
13. Визначте які закони є джерелами господарського права.
14. Які міжнародно-правові акти є джерелами регулювання господарської діяльності в Україні.

Тема 5. Теоретико-правові аспекти трудового права України. Правове регулювання охорони праці в Україні.

План заняття

1. Поняття трудового права. Предмет, метод, система трудового права.
2. Поняття і система джерел трудового права. Конституція України — основне джерело трудового права. Кодекс законів про працю України та інші законодавчі акти, що регулюють трудові правовідносини. Підзаконні акти — джерела трудового права.
3. Акти соціального партнерства. Колективні угоди, колективні договори, локальні, нормативно-правові акти. Джерела міжнародно-правового регулювання праці.
4. Поняття трудового договору (контракту), його сторони. Зміст і форма трудового договору (контракту).
5. Необхідні (основні) та факультативні умови трудового договору. Види трудових договорів. Зміна умов трудового договору.
6. Підстави і порядок припинення трудового договору. Розірвання трудового договору з ініціативи працівника. Підстави розірвання трудового договору з ініціативи власника (роботодавця). Додаткові підстави розірвання трудового договору з ініціативи власника (роботодавця) з окремими категоріями працівників за певних умов.
7. Відсторонення від роботи.
8. Вихідна допомога. Розмір та випадки її виплати.

Питання для самоконтролю:

1. Наведіть приклади загальних і спеціальних правових норм, що регулюють трудові відносини.

2. У чому виявляється єдність і диференціація трудового законодавства?
3. Які повноваження центральних органів виконавчої влади в галузі регулювання трудових відносин?
4. Як діють нормативно-правові акти про працю у часі, просторі і за категоріями працівників?
5. У яких нормативних актах закріплено принципи трудового права?
6. У яких статтях Конституції України закріплено принципи правового регулювання праці?
7. Поняття і значення трудового договору.
8. Сторони трудового договору.
9. Зміст і форма трудового договору.
10. Порядок укладення трудового договору.
11. Види трудових договорів. Особливості окремих видів трудових договорів.
12. Переведення на іншу роботу: поняття, класифікація переведень.
13. Переміщення на інше робоче місце і його відмінність від переведення.
14. Зміна істотних умов праці.

Тема 6. Загальні засади кримінальної, дисциплінарної, майнової, цивільної та господарської відповідальності в Україні.

План заняття

1. Загальні засади юридичної відповідальності в Україні.
2. Поняття, підстави та особливості кримінальної відповідальності.
3. Дисциплінарна відповідальність працівників.
4. Цивільна відповідальність: поняття, особливості.
5. Поняття, підстави та межі господарської відповідальності.
6. Санкції в господарських правовідносинах та їх види.

Контрольні питання:

1. Що таке злочин? Які його ознаки?

2. Охарактеризуйте склад злочину.
3. Назвіть поняття та ознаки юридичної відповідальності.
4. Що таке дисциплінарний проступок?
5. Назвіть види відповідальності, яка врегульовується нормами трудового права.
6. Які є санкції в господарському праві?
7. Які є санкції в цивільному праві?
8. Що є підставою для кримінальної відповідальності?
9. Що таке презумція невинності?

Тема 7. Загальні засади функціонування судової системи України.

План заняття

1. Поняття підвідомчості та підсудності у судовій системі.
2. Поняття “судової ланки” та “судової інстанції”.
3. Місцевий суд – основна ланка системи судів загальної юрисдикції, склад та повноваження.
4. Перегляд судових рішень у апеляційній та касаційній інстанції.

Контрольні питання:

1. Дайте визначення поняття судової системи України.
2. Визначте систему судів загальної юрисдикції.
3. Охарактеризуйте основні ознаки системи судів загальної юрисдикції.
4. Дайте визначення ланки судової системи та судової інстанції.
5. Які існують судові інстанції за чинним законодавством?
6. Охарактеризуйте місцеві суди України.
7. Проаналізуйте діяльність апеляційних та касаційних судів України.

3. Самостійна робота студентів

Самостійна робота є однією із складових навчального процесу, на яку припадає значний обсяг навчального часу. При цьому студент є активним учасником навчального процесу,

набуває навичок самоорганізації, самостійного пошуку інформації, прийняття рішень. Правильна організація самостійної роботи дозволяє максимально індивідуалізувати навчання, підвищити ефективність навчального процесу в цілому.

Одним із видів самостійної роботи є опрацювання лекційного матеріалу, визначення головного у змісті лекції, засвоєння її основних моментів. При цьому не варто дослівно записувати за лектором, а своїми словами фіксувати найсуттєвіше: тему, її основні питання та положення.

Самостійна робота є важливим засобом засвоєння слухачами навчального матеріалу. Вона передбачає опрацювання наукових праць, підручників, навчальних і методичних посібників, вивчення та ознайомлення з положеннями законодавчих та нормативних актів.

Формами самостійної роботи студентів є:

- доопрацювання матеріалів лекцій та опрацювання літератури, що пропонується до вивчення по темах навчальної дисципліни;
- підготовка до практичних (семінарських занять), виконання завдань по темах практичних занять;
- підготовка письмових відповідей на питання для самопідготовки;
- робота в інформаційних мережах;
- вибір теми, складання плану та написання реферативної роботи;
- самостійне вивчення та складання конспектів по темах, що виносяться на самостійне вивчення.

Професійному розвитку студентів сприяє самостійне виконання творчих та практичних завдань, різноманітні форми пошукової, дослідної роботи.

Викладач систематично контролює самостійну роботу студентів: перевіряє конспекти, виконання індивідуальних творчих завдань, надає необхідну допомогу для активізації навчальної діяльності студентів.

Результативність самостійної роботи виявляється під час

заслуховування та обговорення доповідей, захисту рефератів, поточного модульного контролю знань, перевірки письмових відповідей та підсумкового оцінювання успішності студентів.

Перелік тем для рефератів

1. Поняття і основні риси державного управління.
2. Сутність виконавчої влади, її співвідношення з державним управлінням та адміністративним правом.
3. Адміністративне право України як галузь права, його предмет.
4. Поняття, особливості та види адміністративно-правових норм.
5. Джерела адміністративного права України.
6. Особливості систематизації адміністративного права України.
7. Поняття, основні риси та види адміністративно-правових відносин.
8. Адміністративно-правовий статус громадян України.
9. Звернення громадян, їх види.
- 10.Порядок розгляду звернень громадян згідно Закону України "Про звернення громадян".
- 11.Поняття, ознаки та правове положення органів виконавчої влади.
- 12.Система органів виконавчої влади та принципи її побудови.
- 13.Повноваження Президента України у сфері виконавчої влади.
- 14.Центральні органи виконавчої влади, їх види.
- 15.Повноваження і форми діяльності місцевих державних адміністрацій.
- 16.Поняття, види та принципи державної служби в Україні.
- 17.Законодавчі засади державної служби в Україні.
- 18.Поняття та види державних службовців.
- 19.Правове регулювання проходження державної служби.
- 20.Поняття та види функцій державного управління.
- 21.Поняття правових актів державного управління, їх юридичне значення.
- 22.Заходи адміністративного припинення, їх види та суть.
- 23.Поняття й основні риси адміністративної відповідальності.

- 24.Завдання, система і чинність законодавства України про адміністративні правопорушення.
- 25.Адміністративне правопорушення, його поняття та склад.
- 26.Суб'єкти адміністративних правопорушень.
- 27.Особливості відповідальності за порушення правил дорожнього руху.
- 28.Особливості адміністративної відповідальності юридичних осіб.
- 29.Загальні правила накладення стягнень за адміністративні правопорушення. Строки накладення адміністративних стягнень
- 30.Обставини, що пом'якшують та обтяжують відповідальність за адміністративний проступок.
- 31.Адміністративний процес: зміст, загальні риси, особливості.
- 32.Структура адміністративного процесу та характеристика окремих видів проваджень.
- 33.Адміністративна юрисдикція: загальні риси, принципи.
- 34.Адміністративне судочинство в Україні: завдання та принципи.
- 35.Завдання і порядок провадження в справах про адміністративні правопорушення.
- 36.Засоби забезпечення провадження в справах про адміністративні правопорушення.
- 37.Адміністративне затримання.
- 38.Протокол про адміністративне правопорушення.
- 39.Постанова по справі про адміністративне правопорушення.
- 40.Органи (посадові особи), уповноважені розглядати справи про адміністративні правопорушення.
- 41.Поняття режиму законності та дисципліни в державному управлінні.
- 42.Поняття господарського права як галузі права.
- 43.Предмет регулювання господарського права.
- 44.Поняття господарської діяльності, її види (підприємницька та некомерційна).
- 45.Законодавче визначення господарської діяльності.
46. Методи господарського права: поняття, види (метод автономних рішень, метод власних приписів та метод рекомендацій).
- 47.Система курсу господарського права: загальна та особлива

частина.

48. Наука господарського права: її предмет та система.
49. Основні правові категорії і поняття господарського права.
50. Проблема понятійного апарату та понятійних рядів.
51. Принципи господарського права та їх значення для регулювання господарської діяльності.
52. Конституційні та галузеві принципи господарського права.
53. Поняття, ознаки і зміст господарських правовідносин.
54. Критерії класифікації і види правовідносин в сфері господарювання.
55. Речові та зобов'язальні правовідносини.
56. Абсолютні, відносні та абсолютно-відносні конкуренції у підприємстві
57. Поняття господарського законодавства.
58. Ознаки та особливості господарського законодавства.
59. Співвідношення господарського права та господарського законодавства.
60. Поняття, ознаки та види нормативно - правових актів господарського законодавства.
61. Джерела господарського права, поняття та система.
70. Конституційні гарантії та захист трудових прав в Україні.
71. Соціальне партнерство у сфері трудових відносин за законодавством України.
72. Види трудового договору, особливості їх укладення та розірвання.
73. Міжнародно-правове регулювання праці.
74. Правове регулювання трудових відносин за законодавством України.
75. Правове регулювання матеріальної відповідальності сторін трудових правовідносин.
76. Особливості правового регулювання охорони праці жінок, молоді та інвалідів.
77. Правове регулювання оплати праці за законодавством України.
78. Правове регулювання охорони праці та її організаційно-правові форми в Україні.

79. Правове регулювання захисту прав працівників за законодавством України.
80. Особливості юридичної відповідальності за порушення трудового законодавства України.
81. Правове регулювання індивідуальних і колективних трудових спорів.
82. Правове регулювання робочого часу і часу відпочинку.
83. Правове регулювання трудової дисципліни за законодавством
84. України.
85. Нагляд і контроль за додержанням законодавства про працю України.
86. Соціальні права в системі прав людини: міжнародно-правовий досвід і законодавство України.
87. Адаптація трудового законодавства України до європейських стандартів: історія, сучасний стан і перспективи.
88. Захист соціальних та економічних прав людини: міжнародні стандарти і законодавство України.
89. Правове регулювання відносин у сфері зайнятості та працевлаштування населення.
90. Правове регулювання оплати праці за законодавством України.
91. Охорона праці за законодавством України.
92. Індивідуальні та колективні трудові спори.
93. Правове регулювання робочого часу і часу відпочинку.
94. Відповідальність працівників за трудовим правом України.
95. Соціальне партнерство у сфері трудових відносин за законодавством України.
96. Колективний договір і угода за законодавством України.
97. Гарантії та компенсації за законодавством України.
98. Види трудових договорів та особливості їх укладення і розірвання.
99. Юридична відповідальність за порушення трудового законодавства України.
100. Правове регулювання трудових відносин за законодавством України.

101. Правове регулювання матеріальної відповідальності сторін трудових правовідносин/

4. Рекомендована література

4.1.Базова

1. Господарський кодекс України: чинне законодавство зі змінами та допов. URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/436-15> (дата звернення 27.01.20210).

2. Закон України «Про Національну поліцію» від 02.11.2018 р. № 580-VIII (із змінами і доповненнями) URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/580-19> (дата звернення 27.01.20210).

3. Закон України «Про державну реєстрацію юридичних осіб, фізичних осіб-підприємців та громадських формувань» від 06.12.2016 р. № 2491-VIII, (із змінами і доповненнями) URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/755-15> (дата звернення 27.01.20210).

4. Закон України «Про Про запобігання корупції» від 03.08.2017 р.) URL: <https://zakon.help/law/1700-VII/edition03.08.2017> (дата звернення 27.01.20210).

5. Закон України «Про судову експертизу» від 25.02.1994 р. № 4038-XII (із змінами і доповненнями) URL: zakon3.rada.gov.ua/laws/show/4038-12 (дата звернення 27.01.20210).

6. Офіційний веб-сайт Президента України. URL: <http://www.president.gov.ua> (дата звернення 27.01.20210).

7. Офіційний веб-сайт Верховної Ради України. URL: <http://www.portal.rada.gov.ua> (дата звернення 27.01.20210).

8. Офіційний веб-сайт Кабінету Міністрів України. URL: <http://www.kmu.gov.ua> (дата звернення 27.01.20210).

9. Офіційний веб-сайт Міністерства внутрішніх справ України. URL: <http://www.mvs.gov.ua> (дата звернення 27.01.20210).

10. Офіційний веб портал судової влади в Україні. URL: <http://www.court.gov.ua/vscourt> (дата звернення 27.01.20210).

11. Офіційний веб-сайт Верховного Суду України. URL: <http://www.scourt.gov.ua> (дата звернення 27.01.20210).

12. Про виконання рішень та застосування практики Європейського суду з прав людини: закон України від 23.02.2006 р. № 3477-VI.

URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3477-15#Text> (дата звернення 27.01.20210).

13. Про ратифікацію Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод 1950 року, Першого протоколу та протоколів № 2, 4, 7 та 11 до Конвенції : закон України від 17.07.1997 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/475/97-%D0%B2%D1%80#Text> (дата звернення 27.01.20210).

14. Конвенція про захист прав людини і основоположних свобод: Конвенція від 04 листопада 1950 року. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_004#Text (дата звернення 27.01.20210).

15. Загальна декларація прав людини URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_015#Text (дата звернення 27.01.20210).

16. Коталейчук С. П. Теорія держави та права : навч. посібник для підготовки до держ. іспитів. К. : КНТ, 2009. 320 с.

17. Гусарев С. Д., Олійник А. Ю., Слюсаренко О. Л. Теорія права і держави : навч. посібник / Київський національний ун-т внутрішніх справ. К. : Всеукраїнська асоціація видавців "Правова єдність", 2008. 270 с.

18. Загальна теорія держави і права : навч. посіб. Р. А. Калюжний, С. М. Тимченко, Н. М. Пархоменко, С. М. Легуша. К. : Видавець Паливода А. В., 2007. 296 с.

19. Серета Г. П., Стеценко С. Г. Проблеми теорії держави і права : навчальний посібник у визначеннях та схемах. К. : КНТ, 2009. 184 с.

20. Скакун О. Ф. Теорія держави і права (Енциклопедичний курс) : підруч. Х. : Еспада, 2006. 776 с.